

न्वाभेत विकल्पेन . अदोऽत इत्युक्तवात्सत्वेऽपि दीक्षितो ब्रह्मा विप्रुडोमपूर्वकं नियमेन प्रतिभेत यजमानस्तु ब्रह्माणामन्वारभते प्रतिहर्तारं ब्रह्मा ।

प्रस्तोत्रामलित एतं ते देव सवितः (२. १२) स्तुत सवितुः प्रसवऽइत्युक्त्वा प्रसौति ॥ ११ ॥ पवमानादिसर्वस्तोत्रेषु उपाकरणानन्तरं प्रस्तोता ब्रह्मन्स्तोष्यामः प्रशास्तरित्यनेन मन्त्रेण ब्रह्माणामामल्यते पृहति स च ब्रह्मा प्रंत्रा एवमामंतः पृष्टः सन् एतं तेऽवितरित्यमुं मन्त्रं तेन मामवेत्यन्तमुक्त्वा पठित्वा ततः स्तुत संप्रवऽइत्यनेन मन्त्रेण प्रसौति प्रस्तोत्रादीननुज्ञानाति स्तवनातिस्तवनाय स यत्राहुऽजपत्येतं तऽइत्यादिश्रवणात् (४. ६. ६. ६) . अत्रोक्त्वा प्रसौतीति द्वयोः क्रियोर्यथाक्रमं सम्बन्धः एतं तऽइत्युक्त्वा स्तुत सवितुरिति प्रसौति । पक्षान्तरमाहुः .

देव सवितरेतद्बृहस्पते प्रेति वा ॥ २० ॥ अथवा देव संप्रस्यते प्रेत्येतावन्तं मन्त्रमुक्त्वा स्तुत सवितुरित्यनेन प्रसौति (४. ६. ६. ७) । पुनरपि पक्षान्तरमाहुः .

रश्मिना सत्यायेति (१५. ६) वा प्रतिमन्त्रम् ॥ २१ ॥ रश्मिना सत्याय सत्यं जित्वेत्यत्रैकोनत्रिंशत्स्तोमभागा मन्त्राः सन्ति . तत्राग्निष्टोमे द्वादश स्तोत्राणि . तत्र रश्मिना सत्यायेत्यादिभिर्द्वादशमन्त्रैः प्रतिमन्त्रं प्रतिस्तोत्रं क्रमेणैकैकेन मन्त्रेण प्रसौति . रश्मिनायेत्येवमादिकमेकैकं मन्त्रमुक्त्वा स्तुत सवितुः प्रसवऽइत्यनेन मन्त्रेण प्रसौति . स्तुत सवितुरित्ययं सर्वत्र भवतीति कर्काचार्याः . कठसूत्रे ब्रह्मन्स्तोष्याम इत्युक्ते रश्मिरसीत्यनुवाक स्तोमभागाः प्रतिमन्त्रं देव सवितरित्यनुषङ्गस्तेषामेकैकं स्तोत्रेषु द्वादशाग्निष्टोमे पञ्चदशोक्त्ये षोडश षोडशिन्युत्तरे द्वादश रात्रिपर्यायेषु उत्तरे त्रयो रात्रन्तरे संधौ नातोऽर्यामयूर्ध्वमाश्विनान्न वाजपेयस्यातिरिक्तस्तोत्रे यथाब्राह्मणोक्तमेवात्रानुज्ञानमिति .

येन प्रवेशनं तस्मिन्सर्पणम् ॥ २२ ॥ सदसो येन द्वारेण प्रंनं ब्रह्मा कुर्यात् तस्मिन्द्वारेण संप्रं कुर्यात् ऋतस्य द्वाविति द्वार्येऽइति (१. ८. २०) एतद्वार्ययोरभिमर्शनं तस्मिन्नेव द्वारे कर्तव्यमित्यर्थः तस्यैव संस्कार्यत्वात् । अतो येनेति अनिर्धारितविशेषोपदेशात् ब्रह्मणः सदसः प्रवेशे द्वारविकल्पः पूर्वेण वापरेण वेति । तत्रापरेण द्वारेण प्रवेशे संचरविशेषमाहुः .

पूर्वेण यूपं परीत्यापरेण चेत् ॥ २३ ॥

चेद्यद्यपण सदसो द्वारेण ब्रह्मा